

DE CE ORA DE “MATE”?

De multe ori m-am simțit privilegiată: părinții, socrul, sora, cumnata, eu, suntem profesori. Avem aceeași stare de spirit, iubim și prețuim școala, avem aceeași discuții, ne înțelegem problemele, avem aceeași preocupări, învățăm.

De-a lungul anilor la catedră am încercat în fel și fel de moduri să îi motivez pe elevii mei, să le captez atenția sau să îi fac să învețe dincolo de notă, având totuși ” amenințarea ” Bacalaureatului. Surprinzător este că în ciuda eforturilor mele, am rămas în memoria lor mai degrabă ca om decât ca profesor, amintindu-și de sfaturile pe care le-am dat și care au funcționat, de educația cu impact pe care la un moment dat au primit-o și au ținut-o minte.

M-am întâlnit de curând cu o fostă elevă, într-o situație inedită la trecerea cu bac-ul la Galați, făcea autostopul și m-a rugat să o iau cu mașina. Venise din Olanda unde se stabilise cu soțul și copilul. Avea douăzeci și ceva de ani și părea încă o elevă, avea planuri mari și mult entuziasm: urma să își deschidă o florărie, iar în România încerca să își finalizeze studiile economice și să înceapă și facultatea de drept, deși terminase o specializare de Științe ale naturii. M-a abordat cu aceeași timiditate și cu un refren pe care l-am tot auzit la foștii mei elevi : „nu știu dacă mă ții minte...eu la matematică nu eram prea grozavă...mă și pierdeam la tablă...” și după ce discuția s-a mai legat mi-a spus că în viața ei s-au verificat sfaturile și îndemnurile pe care ca elev le-a subevaluat dar pe parcurs i-au fost de un real folos.

Erau legate de viață așa cum vine, năvalnică, cu priorități care se inversează, cu miracole precum nașterea unui copil care de multe ori te copleșesc, dar în special erau legate de aceeași constantă, că trebuie să îți croiești drumul cu îndrăzneală și continuu să te perfecționezi, să fii la înălțimea visurilor tale.

Ce legătură are matematica cu viața de zi cu zi?

Probabil mai puțin de jumătate dintre elevii care au dat examen de Bacalaureat la matematică o vor folosi mai departe.

Privit în mod concret mai mult de jumătate dintre noțiuni se uită.

Și atunci la ce bun atâta stress? Profesori exasperați că nu se fac înțeleși, elevi amețiți de atâtea formule și părinți contrariați că meditațiile în particular nu sunt eficiente...

Modul în care privim problema este greșit. Matematica nu este un scop în sine ci o cale prin care putem să realizăm ceea ce ne-am propus, este o stare de spirit care modelează un caracter: vigilent, corect, dispus să răspundă la provocări, nu să le amâne. Matematica ne învață să căutăm soluțiile cele mai simple, să discernem corect între multiple ipoteze, dar mai ales să ne depășim limitele.

Predau la o clasă de a X-a de Matematică-Informatică cu performanțe școlare slabe, raportat la specificul liceului. Încercările mele de a le ridica nivelul la învățătură au fost controversate și dramatice de cele mai multe ori. Pe principiul că la matematică examenele sunt preponderent scrise, dau multe teste (pe lângă ieșirile la tablă), toate anunțate, pentru o evaluare obiectivă, pentru fiecare elev, cu discutarea baremului de corectură, a greșelilor, cu revizuirea prealabilă a noțiunilor.

Din nefericire lipsurilor matematice li s-au adăugat greșelile de calcul și de raționament, neatenția, graba, dezinteresul. Prin urmare notele nu au corespuns cu munca depusă, cu efortul de învățare, câteva fiind chiar total nesatisfăcătoare.

Atunci am încercat să îi implic mai mult: unele lucrări (cele la care nu s-au pregătit și prin urmare au fost foarte slabe) au fost corectate și de ei, sau de alți colegi, cu baremul în față, fără să fie trecută nota; specific că au fost mai vigilenți decât mine însămi.

La alte lucrări le-am dat voie colegilor de bancă să se consulte, sau le-am dat subiecte dintr-o fișă de subiecte pregătită în prealabil acasă sau la școală, sau i-am lăsat cu toate sursele deschise, manuale, maculatoare,... adică am redus stresul. Am diversificat instrumentele de evaluare, incluzând portofoliul cu mini proiecte, și am eliminat la un moment dat nota ca mijloc de constrângere ci doar de recompensă.

Acumulasem deja 5 sau 6 note per elev și tot ceea ce predam o făceam cu titlul de „cultură generală” sau „hai să rămânem cu ceva din asta”. Este drept că și programa mi-a permis, întrucât capitolele de algebră de clasa a X-a sunt legate de statistică matematică, probabilități, matematici financiare, totuși chiar și capitolul cu probleme de numărare i-a incitat.

Am colaborat foarte bine și am reușit să lucrăm multe aplicații în clasă pe structura unei teorii foarte sintetizate și la îndemână, din manual sau maculator. Posibilitatea de a-și mări media i-a determinat pe unii să fie deosebit de activi la recapitularea finală, iar ineditul orelor de curs desfășurate în totalitate cu retroproiectorul și calculatorul, cu aplicații din variantele de bacalaureat sau din testele de la evaluarea în educație a contribuit la menținerea atractivității și interesului.

Această efervescență neașteptată m-a făcut să cred că dacă am făcut noțiunile mai accesibile și mai aplicabile în practică au fost mai bine receptate, că interesul lor este dirijat de noutate dar într-un context familiar. De exemplu problemele de numărare conțin noțiuni de combinatorică dar sunt integrate în viața de zi cu zi, calculul probabilităților presupune stăpânirea unui algoritm matematic, dar răspunde unor întrebări cât se poate de interesante...Se poate câștiga la LOTO?

Reușita la acest colectiv a fost singulară; în mod sigur au contribuit și alți factori: dirigintele, caracterul omogen al clasei, disponibilitatea pentru afirmare, dar și latura afectivă. Au un slogan pe care îl repetă de câte ori exagerez cu o temă prea lungă „și noi vă iubim doamna profesoară...”. M-am ocupat foarte mult de ei și am făcut-o cât se poate de firesc. Poate că firescul este idealul pedagogic pe care trebuie să îl atingem.

Această experiență nu are un feed-back concret deocamdată și datorită unor conjuncturi, posibil să nu mai predau anul școlar viitor la această clasă, totuși am transformat niște ore de matematică anoste în ceva viu. Ca și în alte dăți elevii au învățat mai multe de la mine ca persoană, au avut nevoie mai mult de un pedagog decât de un elitist. Încă nu mă pot împăca cu acest lucru pentru că am matematica în sânge și aș dori să le fac și lor câteva transfuzii. Poate că unora am reușit, mi-am format un grup de 4 olimpici cu care pot lucra mai mult, dintre care unul a luat premiul al III-lea la olimpiada județeană. Este un început...

Prof. Camelia Ivanov
Liceul Teoretic “Grigore Moisil” Tulcea